

Helsingin kaupungin rakentamispalveluliikelaitos

Tilinpäätös

1.1.–31.12.2023

SISÄLLYSLUETTELO

SISÄLLYSLUETTELO.....	1
Toimintakertomus tilikaudelta 1.1. - 31.12.2023	2
Helsingin kaupungin rakentamispalveluliikelaitoksen toiminta ja talous	2
Organisaatio ja tilintarkastajat	3
Strategiset menestystekijät ja kehittämishankkeet.....	4
Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä arvio merkittävimmistä riskeistä vuodelta 2023.....	5
Vuoden 2024 näkymiä	8
Tavoitteiden toteutuminen	9
Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen.....	10
Muut toiminnan tavoitteet	10
Talouden kehitys	11
Tilinpäätöslaskelmat	14
Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	17
Kilpailulain 30 d §:n perusteella eriyttävät tuloslaskelmat	22
Ehdotus tilikauden tuloksen käsittelystä	31
Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista	32

Toimintakertomus tilikaudelta 1.1. - 31.12.2023

Helsingin kaupungin rakentamispalveluliikelaitoksen toiminta ja talous

Kaupunginvaltuusto päätti 1.3.2017 perustaa 1.6.2017 alkaen keskushallintoon kuuluvan Helsingin kaupungin rakentamispalveluliikelaitoksen (Stara), jonka tehtävänä on huolehtia rakennusalan, ympäristöhoidon ja logistiikan asiantuntija-, tuotanto- ja ylläpitopalvelujen tuottamisesta kaupungille ja kaupunkikonsernin yhteisöille. Samalla hyväksyttiin, että liikelaitoksen aloittava tase muodostetaan liikelaitokseen siirtyvien tase-erien välitilinpäätöksen 31.5.2017 mukaisista kirjanpitoarvoista, ja että siirtyvä nettovarallisuus merkitään liikelaitoksen peruspääomaksi. Niin ikään hyväksyttiin, että liikelaitoksen peruspääoman tuottotavoite vuonna 2017 on kahdeksan (8) prosenttia peruspääomasta, minkä jälkeen tuottotavoite päätetään vuosittain talousarvion yhteydessä. Peruspääoman suuruus aloittavassa taseessa oli 24,3 milj. euroa.

Rakentamispalveluliikelaitos toimii rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunnan alaisuudessa. Liikelaitos käyttää toiminnassaan nimeä Stara. Rakentamispalveluliikelaitoksen toimintaa johtaa liikelaitoksen johtokunnan alaisena toimitusjohtaja. Toimitusjohtaja toimii liikelaitoksen johtokunnan esittelijänä. Starassa on hallinnon lisäksi viisi osastotasosta yksikköä, jotka huolehtivat hallintosäännössä mainittujen tehtävien suorittamisesta.

Kaupunginhallitus teki marraskuussa 2020 päätöksen teknisten palvelujen palvelustrategiasta ja Staran kehittämisestä. Päätöksessä linjattiin Staran osuuksista rakennustekniikan ja infrarakentamisen kokonaisuuksista ja yleisten alueiden ylläpidon kokonaispinta-alasta, sekä pienten hankkeiden keskittämisestä Staralle. Lisäksi kaupunginhallitus kehotti Staraa aloittamaan kehittämis- ja tuottavuusohjelman valmistelun ja kaupunginkansliaa ohjaamaan ja koordinoimaan sitä. Ohjelman valmisteluun nimettiin kaupunkitasoinen ohjausryhmä.

Staran johtokunta ja kaupunkitasoinen ohjausryhmä hyväksyivät alkuvuonna 2022 kehittämis- ja tuottavuusohjelman (Keto) vuosille 2022–2024. Ohjelmaan sisältyviä Stara- ja osastotason hankkeita toteutettiin vuonna 2023. Ketoa käsiteltiin pitkin vuotta Staran eri kokouksissa ja tilaisuuksissa osastoilla, projektiryhmien kokouksissa, yksikönjohtajien kokouksissa, tulokokouksissa, henkilöstötoimikunnassa, yhteistoimintafoorumeissa ja kaupunkitasoisessa ohjausryhmässä. Kaupunkitasoinen ohjausryhmä kokoontui seitsemän kertaa vuonna 2023. Lisäksi Ketoon liittyvää toteutusta on tehty kaupunkiympäristön toimialan ja Staran yhteisissä kehittämisryhmissä.

Ketossa vuodelle 2023 määritettyjen tavoitteiden toteutumien todentaminen on vielä kesken. Alustavan arvion mukaan suurin osa tavoitteista saavutettiin. Ketoon merkitty säästötavoite vuodelle 2023 oli 5,3 milj. euroa. Henkilöstön suositteluindeksiä ei saavutettu, mutta tulos parantui edellisestä vuodesta. Staran liikevaihto nousi 8,5 % edellisvuoteen verrattuna. Kaupunkiympäristön toimialalle tehtävien investointihankkeiden myynti oli osapuilleen edellisvuoden tasolla. Nousua tuli rakentamisen vuosikorjauskohteisiin tapahtuneessa

myynnissä. Rakennuskohteiden lukumäärä korjaus- ja uudisrakentamiskoh-teissa lisääntyi noin 19 % töiden painopisteen siirryttyä pienempiin kohteisiin. Kaupunkitekniikan ylläpidon aluemuutokset toteutettiin suunnitellusti.

Staran liikevaihto vuodelta 2023 oli 247,5 (228,2 ed.vuosi) milj. euroa, jonka lisäksi liiketoiminnan muita tuottoja kertyi 5,7 (5,9) milj. euroa. Liikealijäämäksi muodostui -1,6 milj. euroa ja tilikauden alijäämäksi -3,5 milj. euroa. Tilikauden alijäämä oli 1,1 milj. euroa edellisvuotta heikompi. Peruspääoman suuruus oli 24,3 milj. euroa, josta maksettiin suunnitelman mukaisesti tuottoa kaupungille 1,944 milj. euroa. Henkilöstömäärä vuoden lopussa oli 1103 vakinaista ja 126 määräaikaista eli yhteensä 1229 henkilöä.

Staran vuonna 2022 päivitetyn strategian toteutusta jatkettiin vuonna 2023. Kehittämisen ja tuottavuusohjelman painopisteitä olivat etenkin hankintatoimen-kehittäminen hankintakategoriamallin mukaiseksi toimintamalliksi sekä arvontuottokyky- ja tuotantotapa-analyysi hankkeen selvitys nykytilasta ja toimenpi-desuunnitelma tulevaa etenemistä varten.

Staran toimitilas suunnitelma valmisteltiin ja esitettiin toimintasuunnitelman yh-teydessä ja se liittyy olennaisena osana Staran kehittämis- ja tuottavuusohjel-maan. Staran käytössä olevien toimitilojen energiatehokkuuteen kiinnitettiin edelleen huomiota. Energiakatselmuksia tehtiin viidessä tuotannon tukikoh-dassa. Stara on vaihtanut lähes kaikki vanhat loisteputki- ja elohopeavalaisi-met LED-tekniikkaa käyttäviksi. Lämpökamerakuvaus on otettu käyttöön ra-kenteiden lämpövuotojen havaitsemiseksi.

Digitalisaatiota hyödyntävien tuotannonohjausjärjestelmien käyttöönottoa jat-kettiin yhteistyössä allianssikumppanin kanssa suunnitellusti. Käyttöönotto ta-pahtui kaupunkitekniikan ylläpidossa ja rakennustekniikassa vuoden 2023 ai-kana. Kaupunkitekniikan rakentamisessa työ on kesken ja muutamia integraa-tioita on toteuttamatta. Allianssimalli päättyi vuoden lopussa ja siirryttiin nor-maaliin ylläpitovaiheeseen. Laajamittainen yhteistyö DigiHelsinki Oy:n kanssa oli tiivistä.

Stara uusi Rakentamisen Laatu RALA ry:n sertifikaatin, mikä on osoitus toi-minnan tasosta ja laadukkuudesta. Stara sai RALA-sertifikaatin ensimmäisen kerran vuonna 2018. Siihen liittyen tehtiin arviointeja ja toteutettiin sisäisiä au-ditoiteja. Toimintatapojen kehittäminen jatkuu prosessityön kautta, jolla var-mistetaan sertifikaatin voimassaolo.

Organisaatio ja tilintarkastajat

Helsingin kaupungin rakentamispalveluliikelaitoksen (Stara) toimintaa ohjaa ja valvoo rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta, jonka kaupunginhallitus va-litsee kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Johtokunnassa on viisi jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Lisäksi kaupunginhallitus valitsee johtokunnalle puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Stara kuuluu kaupungin organisaatiossa keskushallintoon, jota johtaa kansliapäällikkö Jukka-Pekka Ujula.

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunnassa ovat vuonna 2023 toimineet seuraavat jäsenet ja heidän varajäsenet:

- Timo Laitinen (sit.), varajäsen Maarit Toveri (Kok.)
- Anita Hellman (SDP), varajäsen Kalle Mikkolainen (SDP)
- Vellu Taskila (Vihr.), varajäsen Anna Laine (Vihr.)
- Nina Sundell (kaupunkiympäristön toimiala), varajäsen Pontus Juntunen (kaupunginkanslia), Kirsti Laine-Hendolin 23.1.2023 asti
- Markus Kühn (kaupunginkanslia), varajäsen Mauno Kemppi (kasvatuksen ja koulutuksen toimiala)

Johtokunnan puheenjohtaja on Timo Laitinen ja varapuheenjohtaja Anita Hellman.

Tilintarkastusyhteisönä on toiminut KPMG Oy Ab ja vastuunalaisena tilintarkastajana JHT, KHT Jorma Nurkkala.

Strategiset menestystekijät ja kehittämishankkeet

Staran strategia päivitettiin vuoden 2022 alussa. Strategiassa otettiin huomioon vuonna 2021 hyväksytty kaupunkistrategia ja teknisten palvelujen palvelustrategiset linjaukset ja tavoitetilä 2024 sekä muut toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset.

Vuonna 2023 toiminnan kehittämisen painopisteet olivat kehittämis- ja tuottavuusohjelman hankekokonaisuus ja siinä erityisesti hankintatoimen ja digitalisaatio-ohjelman toteuttaminen sekä arvontuottokyky- ja tuotantotapa-analyysi hankkeen käynnistys. Staran kehittämishankkeiden toteuttamisen yhteydessä tehtyinä toimenpiteinä sekä muina toimintavuoden tuloksina voidaan esimerkiksi mainita:

- Staran kehittämis- ja tuottavuusohjelman (Keto) toimenpiteiden ja tavoitteiden toteutumista seurattiin Staran kokousrakenteessa sekä Keton ohjausryhmässä ja Staran johtokunnassa.
- Toimitilas suunnitelmaa tarkennettiin ja se on jatkossakin olennainen osa Ketoa.
- Aloitettiin hankintoihin liittyvän toimenpideohjelman toteutus perustamalla hankintakategoriat ja suunnittelemalla mallin mukainen toimintatapa hankintoihin.
- Staran hoidossa oleva alue muuttui 1.10.2023, kun ensimmäiset suuret katu- ja viheralueiden ylläpidon aluemuutokset tulivat voimaan. Staran vanhoista hoitoalueista poistuivat muun muassa Ala-Malmin ja Tapanilan alue sekä Kivikon, Kontulan, Myllypuron ja Marjaniemen

alueet. Samalle Staran hoitoon palautuivat Lauttasaari, Munkkiniemi ja Kulosaari.

- Stara uusi Ekokompassi-sertifikaatin. Stara sai Ekokompassi-sertifikaatin uudelle kolmivuotiskaudelle tunnustuksena ympäristövastuullisesta toiminnastaan.
- Kokeiltiin uutta, roskat merivedestä erottavaa tekniikkaa Hernesaaren lumenvastaanotto paikalla. Kokeilussa meren pohjaan on asennettu letku, josta tiheään pulppuavat ilmakuplat muodostavat roskien leviämisen estävän kuplaverhon.
- Stara otti käyttöön uuden lumensulatus- ja puhdistuslaitteen Helsingin Jätkäsaarella. Meriveden lämpöä ja etenkin veden virtausta hyödynnettävä laite käsittelee parhaimmillaan lähes 15 tonnia tai 1–2 lumikuormaa tunnissa, mikä vähentää lumenkuljetuksia ja niistä johtuvia päästöjä kaupunkialueella merkittävästi.
- Työ- ja elinkeinoministeriön ja Kuntaliiton yhteinen Julkisten hankintojen neuvontayksikkö palkitsi Staran vuosien 2021–2022 taidokkaimman hankinnan palkinnolla.
- Osallistuttiin syyskuussa Helsingin edustalla järjestettyyn öljyntorjuntaharjoitukseen
- Staran intra uudistettiin.
- Toimitusjohtaja piti tilannekatsauksen (intra stream) Keto ohjausryhmän kokousten jälkeen.
- Ympäristöohjelmaan liittyvät kiertotalousprojektit ovat edenneet hyvin.
- Tehtiin asiakastytyväisyystutkimus. Asiakkaiden suositteluhaluus eli nettosuosittelemisindeksi pysyi erinomaisella tasolla (42,6).
- Tehtiin kysely tulevaisuuden osaamistarpeista ja valmisteltiin osaamisen kehittämisen suunnitelma.
- Järjestettiin turvallisuuspoikkeamailmoittamiseen liittyvä kilpailu. Poikkeamailmoituksia kertyi vuoden 2023 aikana yhteensä 284 kpl, joka on 37 kappaletta vähemmän kuin edellisellä vuonna.
- ICT-allianssin avulla kehitettävien ja käyttöönotettavien digitalisaatiota hyödyntävien tuotannonohjausjärjestelmien kehittäminen ja käyttöönotto jatkui.
- Rala-arvioinnit tehtiin kesäkuussa ja Rakentamisen laatu RALA ry:n sertifikaatti on voimassa 2024 loppuun.
- Tehtiin toimenpiteitä ja osallistuttiin tietosuojan ja tiedonhallinnan kaupunkitasoisiiin työryhmiin.

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä arvio merkittävimmistä riskeistä vuodelta 2023

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta on hyväksynyt 13.12.2018 hallintosäännössä edellytetyn rakentamispalveluliikelaitoksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kuvauksen.

Johtokunta on valvonut, että rakentamispalveluliikelaitos on toiminut kaupunginvaltuuston (Kvsto 01.11.2023 § 250) hyväksymän Helsingin kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet-asiakirjan, vahvistetun

talousarvion, kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen hyväksymien tavoitteiden, eettisten periaatteiden (Khs 28.10.2019 § 722) sekä hyväksymänsä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kuvauksen mukaisesti ja ohjannut sen toimintaa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on Starassa järjestetty siten, että Staran toimitusjohtaja päätti 24.4.2015 perustaa Staran sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointiryhmän, jonka tehtävänä on edistää tuloksellista toimintaa Starassa. Arviointiryhmän ohjauksessa ja sen kanssa yhteistyössä Staran osastot vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä omalla vastuualueellaan. Tehdyt toimenpiteet esim. sisäisen tarkastuksen havaintoihin raportoidaan johdolle. Johtokunnan asialistalla on aina riskienhallinnan seuraaminen. Staran riskienhallinnan kuvaukset on päivitetty ja siirretty kaupunkiyhteiseen ERM-riskienhallintasovellukseen. Tehty toimenpiteiden vastuuhenkilöiden (riskien omistajien) määrittely ja sovelluksen käyttöönoton jalkauttaminen ja opastus osastojen kokouksissa. Osallistuttu aktiivisesti kaupunkiyhteisiin riskienhallinnan kokouksiin ja koulutuksiin.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisen arviointi

Stara on arvioinut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä, toimeenpanoa ja toimivuutta Staran sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointiryhmän työskentelyssä sekä osastojen riskienhallintasovelluksessa tekemiin arviointeihin perustuen. Arviointiryhmän toiminnan tarkoituksena on Staran riskien systemaattinen tunnistaminen, minkä tavoitteena on edesauttaa Staran toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden varmistamista ja riskien kontrolloitua hallintaa.

Arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytilasta

Tekemänsä arvioinnin perusteella Stara esittää, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tila on pääosin tyydyttävä, mutta kehittämistoimenpiteitä jatketaan tilan nostamiseksi hyvänä pidettävälle tasolle.

Toteutuneet merkittävät riskit

Tilikauden aikana ei ole toteutunut merkittäviä riskejä. Hankintoihin ja henkilööstön liittyviä joitakin sopimuserimielisyyksiä on normaali määrä, mutta niitä ei ole riitautettu oikeuskäsittelyihin asti. Hintojen nousu rakentamisen ja ylläpidon kustannuksissa on ollut voimakas. Työkanta varsinkin infrarakentamisessa olisi voinut olla suurempi.

Merkittävimmit riskit ja niiden hallinta

Rakentamispalveluliikelaitos on arvioinut merkittävimpiä riskejä kaupunkiyhteisellä riskienhallintatyökalulla, johon Staran osastot ovat tehneet riskienarviointit. Merkittävimpiä tunnistettuja riskejä ja toimenpiteitä:

Strategian ja talouden riskit:

1. Teknisten palvelujen palvelustrategian mukaisen Staran kehittämis- ja tuotavuusohjelman (Keto) toteuttaminen ei etene suunnitellusti.

- keskitytään kehittämään omaa toimintaa yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa keskittymällä Ketossa määriteltäviin asioihin
  - aktiivinen osallistuminen hanke- ja suunnitteluryhmissä ja asiakastyö
2. Liikevaihdon laskun ja hankkeiden koon pienentymisen vaikutus tuottavuuteen, kustannuksiin ja hintoihin, jos työkanta ei ole riittävä. Yleinen hintatason nousu. Toiminta ja yhteistyö kaupunkiympäristön toimialan kanssa on keskeistä, sen osuus Staran asiakkuuksista on yli 90 %.
  3. Taloudellisia tavoitteita ei saavuteta, jos edellä mainitut riskit toteutuvat laajasti. ennustetarkkuus, reagoitiherkkyys, tavoitteiden mittarointi ja seuranta eivät ole riittävällä tasolla
    - ennustamisen ja tulosseurannan edelleen kehittäminen, ennustetarkkuus, reagoitiherkkyys, tavoitteiden mittareiden asettaminen ja seuranta

Toiminnalliset riskit:

1. Henkilöstöriskit: avainhenkilöiden poistuminen, rekrytointihaasteet, osamiskisriski vaatimusten kasvaessa, erityisesti rakennustöiden johtamisessa sekä asiantuntija- ja esimiestyössä sekä projektinhallinnassa. Kehittämisen ja tuottavuusohjelmaan sisältyvät henkilöstön hallinnan riskit.
  - määriteltävä keinot sitouttaa avainhenkilöitä organisaatioon (urapolkuja, koulutusta, muita kannustimia) sekä eläköitymisen parempi huomioiminen
  - perehdytyksen huomioiminen myös aliurakointisopimuksissa, tapaturmariskien vähentäminen, työturvallisuuden riskienarviointi
  - käytettävissä olevan keinovalikoiman hyödyntäminen rekrytoinneissa ja koulutuksessa
2. Harmaa talous
  - noudatetaan ohjeita ja määräyksiä harmaata taloutta koskien, mm. tilaajavastuu, riskien huomiointi sopimusteksteissä, tarjoajien kelpoisuusvaatimusten tarkka määrittely jo tarjouspyynnössä ym.

Ulkoiset riskit:

Ulkoiset riskit ovat lähinnä vahinkoriskejä sisältäen henkilöstön työturvallisuuteen ja terveyteen sekä omaisuus ja maineriskit.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiskohteet ja kehittäminen

Sisäisen tarkastuksen ja tilintarkastajan tekemien käynnissä olevien aktiivisten tarkastusten suositusten toimeenpano mm. hankintoihin liittyen. Osastojen riskiarvioissa erityistä huomiota on kiinnitetty toiminnallisiin ja henkilöstöriskeihin. Staralla on voimassa Rakentamisen Laatu RALA ry:n sertifikaatti. Laatutyö tukee osaltaan sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa. AVI:n tarkastuksiin huomiointiin reagoidaan ohjeistuksella tai niiden päivittämisellä. Riskienhallinnan pysyväisohje päivitettiin vuonna 2023. Kaupunkiyhteisen riskienhallintasovelluksen käyttöönotto ja sen seuraaminen jalkautettiin Staran osastoille kevään 2023 aikana ja järjestelmän hyödyntämistä osana jatkuvaa riskienhallintatyötä jatketaan vuonna 2024.

Vuoden 2024 näkymiä

Staran kehittämis- ja tuottavuusohjelma (Keto) ja sen kehittämishankkeiden toteutus vaikuttaa keskeisesti Staran toimintaan vuonna 2024. Ohjelman toteutusta ohjaa kaupunkitasoinen ohjausryhmä, jonka tehtävänä on varmistaa kaupunginhallituksen päättämään teknisen palvelun palvelustrategiaan ja Staran kehittämisen tavoitetaan pääseminen. Ohjausryhmän toimikausi loppuu vuoden 2024 lopussa. Ohjausryhmässä Staraa edustavat johtokunnan puheenjohtaja ja toimitusjohtaja sekä ryhmään valittu henkilöstön edustaja. Starassa ohjelman toteutusta ohjataan ja seurataan Staran johtamisjärjestelmän mukaisessa kokousrakenteessa.

Palvelustrategiassa määritetyt painopisteet sekä erityisesti kaupunkitekniikan ylläpidon alueiden pienentyminen ja hintapaineet vaikuttavat koko Staraan ja sen resursseihin. Suurimmat aluemuutokset tapahtuvat lokakuussa 2023 ja 2024, jonka jälkeen Stara toimii vain Kehä ykkösen sisäpuolella. Kun kaupunkiympäristötoimialan tilaamat työt kaupunkitekniikan ylläpidolta vähenevät ja rakentamishankkeiden hankekoko pienenee ja määrä lisääntyy, on sillä vaikutusta Staran kustannustasoon ja yksikkökustannuksiin. Tuottavuuden parantamiseksi tarvitaan sekä sopeuttamis-, että tehostamistoimenpiteitä. Kun tuottavuutta halutaan parantaa ja kustannuksia ja hintoja laskea, on tärkeää, että työt eivät vähene liian nopeasti ja että työmäärä on ennakoitavissa. Kaikki toimet eivät ole Staran käsissä. Ratkaisuja haetaan sekä Starassa että yhdessä kaupunkiympäristötoimialan (riittävä ja tasainen työkanta) ja kaupunginkansli-
lian kanssa (uudelleensijoitukset). Aluemuutokset vaikuttavat Staran henkilöstöön ja toimitiloihin. Kaupunkitekniikan ylläpidon henkilöstömäärä vähenee ja henkilöstöä siirtyy poistuvilta alueilta muille alueille. Toimitila- ja tukikohta-
suunnittelua jatketaan vuonna 2024 ja myös toimitiloissa haetaan säästöjä, vaikkakin Staralle maksettaviksi tulleiden merkittävien vuokrankorotusten vuoksi säästöjä ei sellaisenaan voida viedä hintoihin.

Staralla on kaupunkiympäristötoimialan kanssa yhteistyösopimus ja toimintokohtaiset palvelusopimukset. Ylläpidolla ja ympäristönhoidolla on monivuotiset palvelusopimukset. Aluemuutokset ja erillistehtävien osittainen uudelleenorganisointi tuovat sopimukseen muutoksia. Kaupunkiympäristön toimialan ja Staran välistä yhteistä kehittämistä jatketaan vuonna 2024.

Ympäristövastuullisuuteen liittyen jäteraportointia kehitetään aiemman suunnitelman pohjalta. Tukikohtien jätehuoltoa selkeytetään ja toimijoita vähennetään. Sähköautoja hankitaan mahdollisimman monta uusittavan kaluston määrästä ja latauspisteitä asennetaan noin 20 kpl.

Staran digitalisaatio-ohjelman toimeenpanoa jatketaan vuonna 2024. Kaupunkitekniikan ylläpidossa ja rakennustekniikassa järjestelmät otettiin laajamittaisesti käyttöön vuoden 2023 aikana ja kaupunkitekniikan rakentamisessa käyttöön otossa edetään vuonna 2024. Digitaaliset tuotannonohjausjärjestelmät

mahdollistavat töiden reaaliaikaisemman informoinnin. Kehittämisen tavoitteena on erityisesti tuottavuuden parantaminen. Yhteistyötä yhtiötetyn digitaalisen perustan yksikön, Digi Helsinki Oy:n kanssa jatketaan infra- ja perustietekniikan palvelujen häiriöttömän jatkumisen turvaamiseksi.

Vuonna 2024 jatketaan myös muita kehittämis- ja tuottavuusohjelman mukaisia kehittämishankkeita. Näistä merkittävimpiä ovat hankintojen toimenpideohjelmaan sisältyvien toimenpiteiden toteuttaminen, sekä arvontuottokyky- ja tuotantotapa-analyysien pohjalta laadittavan toimenpideohjelman toimenpiteiden toteuttaminen. Vuonna 2024 jatkuu myös Staran varautumis- ja valmius-toimintaan liittyvien roolien ja tehtävien tarkentaminen yhdessä kaupunginkanslian ja muiden toimijoiden kanssa.

Teknisten palvelujen palvelustrategisten linjausten 2025 laatiminen on käynnistynyt. Stara osallistuu myös tähän työhön. Linjaukset voivat vaikuttaa Staran työkantaan vuoden 2024 jälkeen. Tärkeää on, ettei työkanta ei enää laske, jotta tuottavuutta on mahdollista parantaa ja myyntihintoja asiakkaalle alentaa.

Tavoitteiden toteutuminen

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Toimintavuosi sujui taloudellisesti lähes edellisvuoden kaltaisesti, tuloksellisesti sitä hiukan huonompana. Talousarvioon verrattuna liikevaihto nousi 24,1 milj. euroa (10,8 %), ja oli 19,3 milj. euroa 8,5 % edellisvuotta korkeampi. Kaupunkiympäristön toimialalle tehtävien investointihankkeiden myyntituotot olivat lähes edellisvuoden tasolla vertailukelpoisesti tarkasteltuna. Suuremmat rakennushankkeet ovat loppumassa. Valmistuneen Hakaniemen kauppahallin laskutus vuonna 2023 oli 8,8 milj. euroa. Merkittävimpiä rakennuskohteita oli edellä mainitun lisäksi Longinojan päiväkodin uudisrakennus. Lukumääräisesti rakennuskohteita oli noin 19 % edellisvuotta enemmän. Kaupunkitekniikan rakentamisessa hankala talvi vaikeutti töiden edistymistä. Kaupunkitekniikan ylläpidon hoitoalueet vähenivät palvelustrategisten linjausten mukaisesti loka-kuun alussa ja tulonmenetystä saatiin katettua jonkin verran lisätöillä. Kartanopuistojen hoito siirtyi ylläpidosta ympäristön hoidon osastolle. Logistiikka osasto lisäsi yhteistyötä mm. kasvatusta ja koulutusta toimialan kanssa.

Tuotot kokonaisuudessaan olivat tilikauden ajalta 24,9 milj. euroa ja varsinaiset kulut 24,6 milj. euroa talousarviota suuremmat. Tilikauden alijäämäksi muodostui -3,5 milj. euroa, mikä on 0,6 milj. euroa talousarviossa budjetoitua parempi tulos.

Edelliseen vuoteen verrattuna tuotot nousivat 19,1 milj. euroa (8,2 %). Liikealijäämää kertyi 0,9 milj. euroa ja tilikauden alijäämää 1,1 milj. euroa edellisvuotta enemmän. Käyttökate prosentti oli 0,7 % ja liikealijäämä liikevaihdosta -0,6 %. Kannattavuus oli hieman edellisvuotta alemmalla tasolla.

Kulut kasvoivat 20,0 milj. euroa (8,6 %) eli samaa luokkaa kuin tuotot. Rakenuskustannusten kokonaisindeksin keskimääräinen vuosimuutos oli Tilastokeskuksen mukaan 3,1 %. Henkilöstökulut kasvoivat 1,4 milj. euroa, palvelujen ostot noin 10,7 milj. euroa sekä aine ja tarvikeostot 4,6 milj. euroa. Vuokrat kokonaisuudessaan nousivat 3,1 milj. euroa, mihin pääasiallisena syynä oli kaupungin uudistettuun toimitilojen vuokramalliin sisältynyt korotus.

Stara käytti investointeihin 2,4 milj. euroa (1,0 % liikevaihdosta).

Korvaus peruspääomalle (8 %) maksettiin talousarviossa edellytetyn suuruisena eli 1,944 milj. euroa.

Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Sitovat toiminnan tavoitteet toteutuivat seuraavasti.

Täyssähköautojen osuuden lisääminen henkilöautokannasta

Täyssähköautojen osuus on yli 28 % henkilöautokannasta (31.12.2023 tilanne, autot ovat Staran omassa käytössä tai jälleen vuokrattu Helsingin kaupungin toimialoille) (vuonna 2021: 11 %)

Tavoite ei toteutunut, täyssähköautojen osuus oli 24 %.

Asiakastyytyväisyys kehittyi myönteisesti, tavoitellaan tasoa hyvä (NSI 20–40). Asiakaskyselyyn perustuva nettosuosittelemuindeksi (NSI) arvo on > 35 (vaihteluväli -100–100) (vuonna 2021: 53)

Tavoite toteutui. Nettosuosittelemuindeksin arvo oli 42,6.

Henkilöstökyselyn avulla mitattu työnantajan suositteluindeksi paranee

Työnantajan suositteluindeksi Fiilari-henkilöstökyselyssä 2023 on >75,8 %.

Tavoite ei toteutunut, suositteluindeksin arvo oli 69,2 %.

Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta laaditaan tilinpäätöksen yhteydessä dokumentointikuvaus. Se on esitetty tilinpäätöskirjan liitteenä.

Muut toiminnan tavoitteet

Kehitys- ja tuottavuusohjelman suunnitelman ja tavoitteiden mukainen toteutus.

- Tavoite ei toteutunut. Kehittämisen ja tuottavuusohjelman (Keto) avainmitta-reista kaikki eivät toteutuneet.

Kestävyystavoitteena on uusiutuvan dieselin osuuden lisääminen kokonaiskäytöstä. siten, että sen osuus vuonna 2023 on vähintään 51 prosenttia.

- Tavoite ei toteutunut. Staran uusiutuvan dieselin käytön osuus oli 39 %.

Stara ottaa käyttöön ympäristöraportointijärjestelmän, jonka avulla seurataan tarkemmin jäteraportointia ympäristöraportoinnissa.

- Tavoite ei toteutunut. Kokonaisvaltaista ympäristöraportointijärjestelmää ei ole hankittu aikataulullisten ja hallinnollisten esteiden vuoksi. Siirtoasiakirjajärjestelmästä saadaan raporteja vaarallisen jätteen kuljetuksista.

Tehdään kahdessa tukikohdassa (Atomitie ja Talttakuja) energiakatselmukset vuoden 2023 aikana.

- Tavoite toteutui. Katselmoinnit oli tehty toukokuussa.

Turvallisuushavaintoilmoitusten lukumäärä kasvaa neljän edellisen vuoden keskiarvosta.

- Tavoite toteutui. Tavoitearvo toteutui lokakuun loppupuolella, vuoden toteutuma 123 % tavoitteeseen nähden.

Talouden kehitys

Tuloslaskelman talousarviovertailu

Tuloslaskelma	Talousarvio 2023 1 000 e	Toteutunut 2023 1 000 e	ero 1 000 e	ero %	Talousarvio 2022 1 000 e	Toteutunut 2022 1 000 e	ero 1 000 e	ero %	Tot.ero 2023 -2022	ero %
Liikevaihto	223 413	247 482	24 069	10,8	241 422	228 169	-13 253	-5,5	19 313	8,5
Liiketoiminnan muut tuotot	4 890	5 677	787	16,1	4 690	5 892	1 202	25,6	-215	-3,6
Varsinaiset kulut	-226 846	-251 371	-24 525	10,8	-237 790	-231 401	6 389	-2,7	-19 970	8,6
Poistot	-3 604	-3 342	262	-7,3	-3 663	-3 326	337	-9,2	-16	0,5
Liikelyli- / alijäämä	-2 147	-1 554	593	-27,6	4 659	-666	-5 325	-114,3	-888	133,3
Korkotuotot /-kulut	0	-40	-40		0	205	205		-245	-119,7
Korvaus peruspääomalle	-1 944	-1 944	0	0,0	-1 944	-1 944	0	0,0	0	0,0
Tilikauden yli- / alijäämä	-4 091	-3 539	553	-13,5	2 715	-2 405	-5 120	-188,6	-1 134	47,1

Määrä- ja taloustavoitteet

Suorite- ja taloustavoitteet

1000 euroa	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Tuloskehitys			
Liikevaihto	223 413	247 482	24 070
Liiketoiminnan muut tuotot	4 890	5 677	787
Varsinaiset kulut	-226 846	-251 371	-24 525
Poistot	-3 604	-3 342	262
Liikelyjäämä/alijäämä	-2 147	-1 554	593
Korkotuotot/ -kulut	0	-40	-40

Korvaus peruspääomalle	1 944	1 944	0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-4 091	-3 539	552
Varsinaisen toiminnan rahavirta	-487	-547	-60
Investointien rahavirta	-4 525	-2 037	2 488
Vaikutus maksuvalmiuteen	-4 500	-2 584	1 916

	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
--	-------------	------------	-----------

Suoritteet			
Suoritettavoitteet			
Liikevaihto/henkilö, 1 000 euroa	167,6	201,4	33,8
Käyttökate/henkilö, 1 000 euroa	1,1	1,4	0,3
Käyttökate, prosenttia	0,7	0,7	0,0
Liikelylijäämä liikevaihdosta, prosenttia	-1,0	-0,6	0,4
Toiminnan laajuustiedot			
Liikevaihdon muutos, prosenttia	-0,6	8,5	9,1
Investoinnit liikevaihdosta, prosenttia	2,0	1,0	-1,0
Rakennettu katuala, ha *)	13,9	16,6	2,7
Rakennettu katuvihreä, ha *)	1,6	1,2	-0,4
Rakennettu puistoala *)	44,7	16,1	-28,6
Vesi- ja viemäriputket, jm *)	22 050	6 500	-15 550
Uudis- ja korjausrakentamiskohteet, kpl *)	5 059	6 016	957

*) Asiakkaiden tilauksista, hankkeiden vaikeusasteista ja tuottavuuskehityksestä johtuen määrät voivat vaihdella vuosittain +/- 10 prosenttia.

Hoidettavat katualueet, ha **)	1 000	989	-11
Hoidettava katuvihreä, ha **)	257	181	-76
Hoidettavat puistoalueet, ha **)	810	825	15
Luonnonhoitotyöt metsissä, ha **)	278	356	78

**) Vuosivaihtelusta ja uusien alueiden rakentamisesta johtuen hoidettavat alueet kasvavat vuosittain 1-5 prosenttia.

Toisaalta teknisen palvelustrategian linjausten täytäntöönpano tulee vähentämään Staran hoidossa olevia alueita, arvioitu muutos kunakin vuonna 1.10. voimaan.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstön käyttö	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Henkilöstön määrä (31.12.)	1 333	1 229	-104
Henkilöstötyövuodet (oma henkilöstö)	1 293	1 324	31

Tuottavuutta kuvaavat tunnusluvut

Tuottavuus	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Tuottavuus (2021=100)	104	101	-3

Yksikkökustannusten kehitys, palvelu euroa/x	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Luonnonhoito, vuosikustannus euroa/ha (Ylläpidon kustannukset euroa korjattuna ansiotasoindeksillä 2015=100/metsäalueiden ylläpito+maisemapeltojen ylläpito+luonnonsuojelualueiden ylläpito ha)	943,39	663,92	-279,47
Kustannukset rakennettua/korjattua hyötyalaa kohden suurissa rakennusprojekteissa,yli 500 k-euroa (euroa/m2)	1 079,64	1 036,23	-43,41

Kaupunkitekniikan rakentaminen, (euroa/ muunnettu katu m ²), (huomioitu rakennettu katu- ja puistoala sekä v ja jv km)	102	169	67
Hoidettavan katu- ja puistoalueen sekä katuvihreän kustannukset (k-euroa /ha)	31,652	32,756	1,104

Tilankäytön mittarit	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Indeksi (2020=77 307 htm ²)	96,8	99,9	3,1
Tilojen kokonaispinta-ala, htm ²	74 827	77 206	2 379

Kehityksen tunnuslukuja

	Toteutunut 2023	Toteutunut 2022	Toteutunut 2021
Käyttökate-%	0,7 %	1,2 %	1,8 %
Liikelyijäämä-% liikevaihdosta	-0,6 %	-0,3 %	0,3 %
Liikevaihto/henkilö, 1000 e (31.12. henkilömäärä)	201,4	183,4	173,5
Henkilöstö keskimäärin	1340	1 353	1 434
Liikevaihto/henkilöstö keskimäärin, 1000 e	184,7	168,6	159,6
Jalostusarvo / henkilö (31.12.), 1000 e	72,8	69,0	67,8
Investoinnit, 1000 e	2 387	5 038	1 604
Investoinnit / liikevaihto, %	1,0	2,2	0,7
Henkilöstömäärä 31.12.	1 229	1 244	1 319
- vakinaiset	1103	1135	1177
- määräaikaiset	126	109	142
Henkilöstömäärä 31.12.	1 229	1 244	1 319
- kuukausipalkkaisia	452	441	459
- tuntipalkkaisia	777	803	860
Tuottavuus indeksi (* (2021=100))	101	94	100
(* Staran osastojen yksikkökustannusten perusteella laskettujen tuottavuusindeksien yhdistelty Staratasoinen tuottavuusindeksi)			

Tilinpäätöslaskelmat

TULOSLASKELMA

	01.01.-31.12.2023	01.01.-31.12.2022
LIIKEVAIHTO	247 481 638,20	228 169 257,54
Liiketoiminnan muut tuotot	5 677 163,25	5 891 248,84
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-36 019 640,55	-31 835 898,21
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-54 762,38	388 804,24
Palvelujen ostot	-127 029 449,62	-116 368 779,01
	-163 103 852,55	-147 815 872,98
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-58 024 548,81	-56 032 514,36
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-11 961 880,58	-12 701 017,79
Muut henkilösivukulut	-2 294 638,09	-2 103 059,02
	-72 281 067,48	-70 836 591,17
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 341 905,34	-3 319 408,23
Arvonalentumiset		-6 128,03
	-3 341 905,34	-3 325 536,26
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrat ja muut kulut	-15 986 340,99	-12 748 558,49
	-15 986 340,99	-12 748 558,49
LIIKEYLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	-1 554 364,91	-666 052,52
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		212 802,97
Muille maksetut korkokulut	-38 779,00	-4 450,49
Muut rahoituskulut	-1605,00	-3 470,00
Korvaus peruspääomasta	-1 944 000,00	-1 944 000,00
	-1 984 384,00	-1 739 117,52
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	-3 538 748,91	-2 405 170,04
Tunnusluvut		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-5,4	-3,8
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-5,3	-3,8
Voitto, %	-1,4	-1,0

RAHOITUSLASKELMA

	2023	2022
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-1 554 364,91	-666 052,52
Poistot ja arvonalentumiset	3 341 905,34	3 325 536,26
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 984 384,00	-1 739 117,52
Satunnaiset erät	-350 231,27	-397 114,28
TOIMINNAN RAHAVIRTA	-547 074,84	523 251,94

INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

Investointimenot	-2 387 302,96	-5 037 924,30
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	350 231,27	424 969,98
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-2 584 146,53	-4 089 702,38

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA

Muut maksuvalmiuden muutokset

Vaihto-omaisuuden muutos	54 762,38	-388 804,24
Saamisten muutos kunnalta	527 091,42	2 558 121,34
Saamisten muutos muilta	786 191,87	-1 560 350,69
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-30 093,79	30 534,33
Korottomien velkojen muutos muilta	1 246 194,65	3 450 201,64
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	2 584 146,53	4 089 702,38

RAHAVAROJEN MUUTOS

Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00

Tunnusluvut

Investointien tulorahoitus, %	-8,2	18,3
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 e	11428	13225

Lainanhoitokate*

Kassan riittävyys, pv*

Quick ratio*

Current ratio*

* Tilikauden tunnusluvut eivät ole laskettavissa, liikelaitoksella ei ole omia rahatilejä/lainaa.

TASE

V A S T A A V A A

31.12.2023

31.12.2022

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineelliset hyödykkeet

Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 724 913,15	1 932 122,59
Koneet ja kalusto	9 202 286,04	10 342 025,98
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	541 526,00	149 179,00
	11 468 725,19	12 423 327,57

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet	2 429 782,71	2 484 545,09
	2 429 782,71	2 484 545,09

Saamiset

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset	1 464 592,35	1 869 526,72
Saamiset kunnalta	85 425 222,54	85 952 413,96
Muut saamiset	3 366 158,22	3 499 492,75
Siirtosaamiset	91 067,29	338 890,26
	90 347 040,40	91 660 323,69

VASTAAVAA YHTEENSÄ

104 245 548,30 106 568 196,35

V A S T A T T A V A A

OMA PÄÄOMA

Peruspääoma	24 300 000,00	24 300 000,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	43 451 989,71	45 857 159,75
Tilikauden yli-/alijäämä	-3 538 748,91	-2 405 170,04
	64 213 240,80	67 751 989,71

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen

Saadut ennakot	4 742 919,74	4 742 919,74
	4 742 919,74	4 742 919,74

Lyhytaikainen

Ostovelat	14 754 982,24	14 512 806,87
Korottomat velat kunnalta	737,54	30 831,33
Muut velat	3 741 507,42	3 466 223,22
Siirtovelat	16 792 160,56	16 063 425,48
	35 289 387,76	34 073 286,90

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

104 245 548,30 106 568 196,35

Tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %	64,5	66,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	13,9	14,6
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	39 913	43 452
Lainasaamiset 31.12., 1000 euroa*		

* Tilikauden tunnusluku ei ole laskettavissa, liikelaitoksella ei ole lainaa*

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

PYSYVÄT VASTAAVAT

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

POISTOSUUNNITELMA

Käyttöomaisuusryhmä	Poisto- aika	Poisto- tapa
Rakennukset ja rakennelmat		tasapoisto
Taloussrakennukset/tukikohdat	10 v	
Kiinteät rakenteet ja laitteet		tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet (jakeluasemat)	15 v	
Koneet ja kalusto		tasapoisto
Rautaiset alukset	15 v	
Puiset alukset ja uivat työkoneet sekä muut raskaat koneet (lakaisukoneet, raskaat jyrät)	10 v	
Muut liikkuvat työkoneet		
Liikkuvat kevyet työkoneet I (kuorma-autot >7t, kuormaajat, tieyhöylät, traktorit AKP)	7 v	
Liikkuvat kevyet työkoneet II (kairauskoneet PTO)	5 v	
Muut kuljetusvälineet (henkilö-, paketti ja kuorma-autot <7t)	5 v	
Muut laitteet ja kalusteet (ajettavat viherkoneet, lisälaitteet)	4 v	
Atk-laitteet	3 v	
Muut pitkävaikutteiset menot		tasapoisto
Atk-ohjelmistot	3 v	

PYSYVÄT VASTAAVAT	2023	2022
Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 932 122,59	1 511 292,57
Lisäykset tilikaudella	16 348,04	602 808,69
Sumupoistot	- 223 557,48	- 181 978,67
Aineelliset hyödykkeet 31.12.	1 724 913,15	1 932 122,59
Koneet ja kalusteet		
Poistamaton hankintameno 1.1.	10 342 025,98	9 115 329,96
Lisäykset tilikaudella	1 978 607,92	4 398 109,31
Myytyjen kohteiden jäännösarvo	-	27 855,70
Sumupoistot	- 3 118 347,86	- 3 143 557,59
Aineelliset hyödykkeet 31.12.	9 202 286,04	10 342 025,98
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Lisäykset tilikaudella	541 526,00	149 179,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	541 526,00	149 179,00
Yhteensä	11 468 725,19	12 423 327,57

SIIRTOSAAMISET 31.12.2023 31.12.2022

Lyhytaikaiset siirtosaamiset

Muut siirtosaamiset muilta

Saamiset jäsenkuntayhtymiltä ja valtiolta	21,57	4 249,75
Ennakkomaksut ja omavastuut	-	6 556,43
Jaksotettuja ostolaskuja	86 250,00	132 525,00
Varastojen TV/LV tilit	-	158 739,13
Jaksotetut korvaukset	4 795,72	36 819,95
	91 067,29	338 890,26

OMA PÄÄOMA 2023 2022

Peruspääoma 1.1. ja 31.12.	24 300 000,00	24 300 000,00
Edellisten tilikausien ylijäämä	43 451 989,71	45 857 159,75
Tilikauden alijäämä(ylijäämä)	- 3 538 748,91	- 2 405 170,04
	64 213 240,80	67 751 989,71

VIERAS PÄÄOMA 31.12.2023 31.12.2022

Pitkäaikainen vieras pääoma

Pilaantuneiden maiden ennallistaminen	4 742 919,74	4 742 919,74
	4 742 919,74	4 742 919,74

Lyhytaikaiset siirtovelat

Siirtyvät palkat ja palkkiot	1 438 045,68	1 011 489,07
Siirtyvien palkkojen sivukulut	336 818,79	248 638,47
Lomapalkkavelan jaksotus	14 813 471,99	14 803 297,94
Talpan lisälaskutus	27 654,00	-
Tapaturmavakuutusmaksut	176 170,10	-
	16 792 160,56	16 063 425,48

Vastuusitoumukset ja muut vastuut

Vastuusitoumukset		
	2023	2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta (pankkitakauksien vastasitoumukset)		
- alkuperäinen pääoma	620 000,00	620 000,00
- jäljellä oleva pääoma	620 000,00	620 000,00

Vuokravastuut		
	2023	2022
Vuokravastuut yhteensä	3 285 030,91	3 114 010,52
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 411 257,16	1 244 104,00
- siitä sopimukseen sisältyvät lunastusveloitteet	-	-

Kilpailulain 30 d §:n perusteella eriytettävät tuloslaskelmat

LOGISTIIKKA

LASKENNALLINEN TULOSLASKELMA

1.1.-31.12.2023

1.1.-31.12.2022

Liikevaihto		1510533,36		729491,59
Liiketoiminnan muut tuotot		0,00		0,00
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana		-717709,39		337820,92
Palvelujen ostot		0,00	-717709,39	0,00
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot		-279732,94		122555,60
Henkilösivukulut				
Eläkekulut		0,00		-28347,11
Muut henkilösivukulut		0,00	-279732,94	-5000,27
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-175143,38		-70731,82
Arvonalentumiset		0,00	-175143,38	0,00
Liiketoiminnan muut kulut		-424031,59		187962,49
Liikeliiketoiminnan (-) alijäämä		-86083,94		-22926,62
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkokulut		0,00		0,00
Muut rahoituskulut		0,00	0,00	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		-86083,94		-22926,62
Satunnaiset tuotot ja -kulut				
Satunnaiset tuotot		0,00		0,00
Satunnaiset kulut		0,00	0,00	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		-86083,94		-22926,62
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) +/- +/-		-86083,94		-22926,62

Logistiikan toiminta sisältää korjaamo-, kuljetus ja kierrätyspalveluita sekä varastomyymälän ja kalustovuokraamon. Kaikki tiedot on saatu tuloslaskelmasta, S_PLO_86000028 raportista Sapista.

Nämä tiedot on siirretty Exceliin ja eriytettävä kirjanpito on tehty laskennallisesti. Laskentatapa johtuu toiminnan luonteesta, esimerkiksi työtuntien kohdistaminen asiakkaille on mahdotonta (Vähittäiskauppamainen toiminta). Näin ollen laskelma on järkevä tehdä laskennallisesti.

Liiketoiminnan muut kulut sisältävät sisäisiä kuluja, sisäisiä palkkakohdistuksia ja vuokratuloja sekä muita toimintakuluja. Kaikilla LOG:n osastoille samalla periaatteella laskettu ulkoisen myynnin osuus. Laskennasta poistettu kaluston kierrätyksestä tulleet tulot.

YMPÄRISTÖHOITO

LASKENNALLINEN TULOSLASKELMA

1.1.-31.12.2023

1.1.-31.12.2022

Liikevaihto		361789,08		208568,83
Liiketoiminnan muut tuotot		0,00		0,00
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-67920,43		54670,99	
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	0,00		0,00	
Palvelujen ostot	-34595,46	102515,89	22773,19	-77444,18
Henkilöstökulut				
Henkilösivukulut				
Muut henkilösivukulut	-5623,54	163882,51	-2967,91	-92343,57
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1474,86		-641,68	
Arvonalentumiset	0,00	-1474,86	0,00	-641,68
Liiketoiminnan muut kulut		109545,19		-57958,91
Liikelylijäämä (-alijäämä)		-15629,37		-19819,51
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	0,00		0,00	
Korkokulut	0,00		0,00	
Muut rahoituskulut	-79,43	-79,43	-0,65	-0,65
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		-15708,80		-19820,16
Satunnaiset tuotot ja -kulut				
Satunnaiset tuotot	0,00		0,00	
Satunnaiset kulut	0,00	0,00	0,00	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		-15708,80		-19820,16
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) +/- +/-		-15708,80		-19820,16

Ympäristönhoidon toiminta sisältää luonnonsuojelualueiden, ympäristön ja viheralueiden hoitoa. Ulkoinen myynti on otettu SAP:n raporteilla jokaisesta tulosityksiköstä erikseen. Kulujen eriyttämisprosentti on saatu laskemalla mikä on ulkoisen myynnin osuus liikevaihdosta jokaisesta tulosityksiköstä erikseen. Saadulla prosentilla on saatu eriytettävään myyntiin liittyvät kustannukset jokaisen tulosityksikön tuloslaskelma Excelistä. Liiketoiminnan muut kulut sisältää muun muassa vuokratuloja, palkkakohdistuksia sekä Staran ja osastojen sisäisiä kustannuksia.

KAUPUNKITEKNIIKAN RAKENTAMINEN

LASKENNALLINEN TUOSLASKELMA

1.1.-31.12.2023

1.1.-31.12.2022

Liikevaihto		0,00		0,00
Liiketoiminnan muut tuotot		180583,43		134598,16
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana		-19057,95		0,00
Palvelujen ostot		-70780,77	-89838,72	29729,12
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot		-19264,45		33284,00
Henkilösivukulut				
Eläkekulut		-3322,18		-7698,20
Muut henkilösivukulut		-1426,51	-24013,14	-1361,70
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-26,48		-4033,82
Arvonalentumiset		0,00	-26,48	0,00
Liiketoiminnan muut kulut			-26996,85	-46171,01
Liikeylijäämä (-alijäämä)		39708,24		12320,31
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoituskulut		0,00	0,00	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		39708,24		12320,31
Satunnaiset tuotot ja -kulut				
Satunnaiset tuotot		0,00		0,00
Satunnaiset kulut		0,00	0,00	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		39708,24		12320,31
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) +/- +/-		39708,24		12320,31

Kaupunkitekniikan rakentamisen toiminta sisältää katujen, puistojen sekä kunnallistekniikan rakentamisen. Lisäksi osastolla toimii pienempiä asiantuntijayksiköitä, jotka tuottavat muun muassa mittauspalveluita. Hankkeet perustetaan SAPin projektiosioon.

Yksityisten myyntien osalta on haettu kaikki asiakkaat, joita vuoden aikana on laskutettu, pois lukien kaupungin sisäinen ja Staran sisäinen laskutus. Projektiraportilta S_ALR_87013542 saadaan työmaihin suoraan kohdistuvat tuotot ja kustannukset.

Näiden lisäksi hankkeisiin kohdistuu joitain yleiskululuontoisia kustannuksia, kuten yksikön toimitilakustannuksia, osaston esikunnan ja teknisen tuen kustannuksia, sekä hallinto-osaston kustannukset, jotka sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin. Ne jyvitetään hankkeille koko yksikön kustannuksista samassa suhteessa, kuin yksityinen myynti on koko yksikön liikevaihdosta. Samoin toimitaan poistojen suhteen. Nämä kustannukset saadaan kustannuspaikka- ja tulosityksikköraporteilta. Liiketoiminnan muut kulut sisältää lisäksi sisäiset ja ulkoiset vuokrat.

KAUPUNKITEKNIIKAN YLLÄPITO

LASKENNALLINEN TUOSLASKELMA

1.1.-31.12.2023

1.1.-31.12.2022

Liikevaihto		0,00		0,00
Valmistus omaan käyttöön		0,00		0,00
Liiketoiminnan muut tuotot		1066325,13		1323843,19
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana		-162016,15		-79521,27
Palvelujen ostot		-468163,06	-630179,21	241455,30
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot		-112792,50		307166,67
Henkilösivukulut				
Eläkekulut		-22964,95		-71047,65
Muut henkilösivukulut		-4838,40	-140595,85	-12532,40
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-1655,86		-1406,61
Arvonalentumiset		0,00	-1655,86	0,00
Liiketoiminnan muut kulut			-234417,51	-403606,09
Liikeylijäämä (-alijäämä)		59476,70		207107,20
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot		0,00		0,00
Muut rahoitustuotot		0,00		0,00
Korvaus jäännöspääomasta		0,00		0,00
Korkokulut		0,00		0,00
Muut rahoituskulut		-9332,72	-9332,72	-10472,64
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		50143,98		196634,56
Satunnaiset tuotot ja -kulut				
Satunnaiset tuotot		0,00		0,00
Satunnaiset kulut		0,00	0,00	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		50143,98		196634,56
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		0,00		0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) +/- +/-		50143,98		196634,56

Kaupunkitekniikan ylläpidon toiminta sisältää katujen ja puistojen ylläpidon, kunnossapidon ja hoidon. Yhteiskustannusten jakoperusteena on projekteille kirjatut toimintolajitunnit suhteessa kaikki kirjatut toimintolajitunnit. Liiketoiminnan muut kulut sisältää yleiskustannuslisän sekä kaluston kunnossapidon.

RAKENNUSTEKNIikka

LASKENNALLINEN TULOSLASKELMA

1.1.-31.12.2023

1.1.-31.12.2022

Liikevaihto	442216,10		149049,37	
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00		0,00	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-53806,72		20772,19	-
Palvelujen ostot	<u>-344086,94</u>	397893,66	<u>31585,99</u>	-52358,18
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-95030,41		0,00	
Henkilösivukulut			45598,44	
Eläkekulut	-19348,19		10546,92	
Muut henkilösivukulut	<u>-4076,80</u>	118455,40	<u>-1860,42</u>	-58005,78
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-690,52		0,00	-274,00
Arvonalentumiset	<u>0,00</u>	-690,52	<u>0,00</u>	0,00
Liiketoiminnan muut kulut		<u>-17290,65</u>		<u>-5873,00</u>
Liikelylijäämä (-alijäämä)		-92114,13		32538,41
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoituskulut	0,00	0,00	0,00	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		-92114,13		32538,41
Satunnaiset tuotot ja -kulut				
Satunnaiset tuotot	0,00		0,00	
Satunnaiset kulut	0,00	0,00	0,00	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		-92114,13		32538,41
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) +/- +/-		-92114,13		32538,41

Rakennustekniikan toiminta sisältää puutekniikan, metallitekniikan, korjausrakentamisen, rakennusprojekti-
tien ja teknisen tuen yksiköiden tekemiä töitä yhteensä 89 kpl.

Palvelujen ostot 344.086,94 € sisältävät aliurakointia, työvoiman vuokrausta, asiantuntijapalveluita ja kulje-
tuspalveluita.

Palkat ja palkkiot perustuvat kirjattujen työtuntien eli toimintolajien määriin:

2.583,05 h * 36,79 €/h keskimääräinen palkkakustannus per työtunti = 95.030,41 €.

Eläkekulut perustuvat Stara-tasoiseen eläkekuluprosenttiin 20,36 %: 2.583,05 h * 36,79 €/h * 20,36 % =
19.348,19 €.

Muut henkilösivukulut perustuvat Stara-tasoiseen prosenttiin 4,29 %: 2.583,05 h * 36,79 €/h * 4,29 % =

4.076,80 €. Suunnitelman mukaiset poistot perustuvat rakennustekniikan osaston poistoprosenttiin:

(130.784 € poistot 2023 / 83.754.824 € kokonaiskulut 2023) * 442.216,10 € = 690,52 €.

Liiketoiminnan muut kulut muodostuvat Staran sisäisistä kulueristä: Liikelaitoksen hallinnon kustannukset =
hallintokulu 3,91 % * 442.216,10 € = 17.290,65 €.

Staran sisäisten ostojen pääkirjatilit 900545, 900580, 900585 ja 945200 on sisällytetty aineiden ja tarvikkei-
den toteumaan 53.806,72 €.

Tilikauden alijäämä 92.114,13 € tarkoittaa mm. sitä, että töiden kustannustoteumat ovat ylittyneet suh-
teessa tilaajille alun perin annettuihin arvioihin ja tarjouksiin.

Sitovien toiminnan tavoitteiden toteutuminen 2023 ja dokumentointikuvaus

Staran sitovat toiminnalliset tavoitteet 2023 ja mittarit / tavat, joiden avulla niiden toteutuminen todennetaan sekä tavoitteen toteutuminen vuonna 2023.

Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua

Täyssähköautojen osuuden lisääminen henkilöautokannasta

Täyssähköautojen osuus on yli 28 % henkilöautokannasta (31.12.2023 tilanne, autot ovat Staran omassa käytössä tai jälleen vuokrattu Helsingin kaupungin toimialoille) (vuonna 2021: 11 %)

- Lasketaan Staran hallinnoimasta Traficomin rekisterissä olevasta henkilöauto kannasta täyssähköisten henkilöautojen osuus.

Toteutuminen:

Tavoite ei toteutunut, täyssähköautojen osuus oli 24 %.

Jotta tavoite täyttyisi, on latausasemia saatava rakennettua enemmän. Asiakkaat eivät uskalla sitoutua täyssähköajoneuvojen käyttöön, jos heillä ei ole lähellä lataus asemaa. Toisaalta kyse on myös uuden teknologian käyttöönotosta ja sen tarvitsemasta ajatustavan muutoksesta. Koska täyssähköauton ajotietokone mukautuu kuljettajien ajotapoihin, niin ajoneuvon ilmoittama toiminta matka voi muuttua ajon aikana ylös tai alaspäin, jos ajotapa vaihtelee. Lisäksi kuljettajien on vaikeaa hahmottaa ajomatkojensa määrää/kilometrejä ja kuinka paljon voi jättää sähköä "reserviin" ennen kuin auto on ladattava. Suositus on ladata sähköautoa vasta kun sen akun varaustaso on 10–20 % välillä ja ladata akku 80 %:iin. Muutos suhtautumisessa ja ajatustavassa tapahtunee seuraavan noin 3–5 vuoden aikana.

Traficom 2.1.2024 /Paavo Lehmonen				
Määrä / Rekisterinumero	Sarakeotsikot			
Riviotzikot	Bensiini	Dieselöljy	Sähkö	Kaikki yhteensä
M1/Henkilöauto	308	33	105	446
Kaikki yhteensä	308	33	105	446
osuus %	69 %	7 %	24 %	

Toimiva ja kaunis kaupunki

Asiakastyytyväisyys kehitty myönteisesti, tavoitellaan tasoa hyvä (NSI 20–40)

Asiakaskyselyyn perustuva nettosuositeluindeksi (NSI) arvo on > 35 (vaihteluväli -100–100) (vuonna 2021: 53)

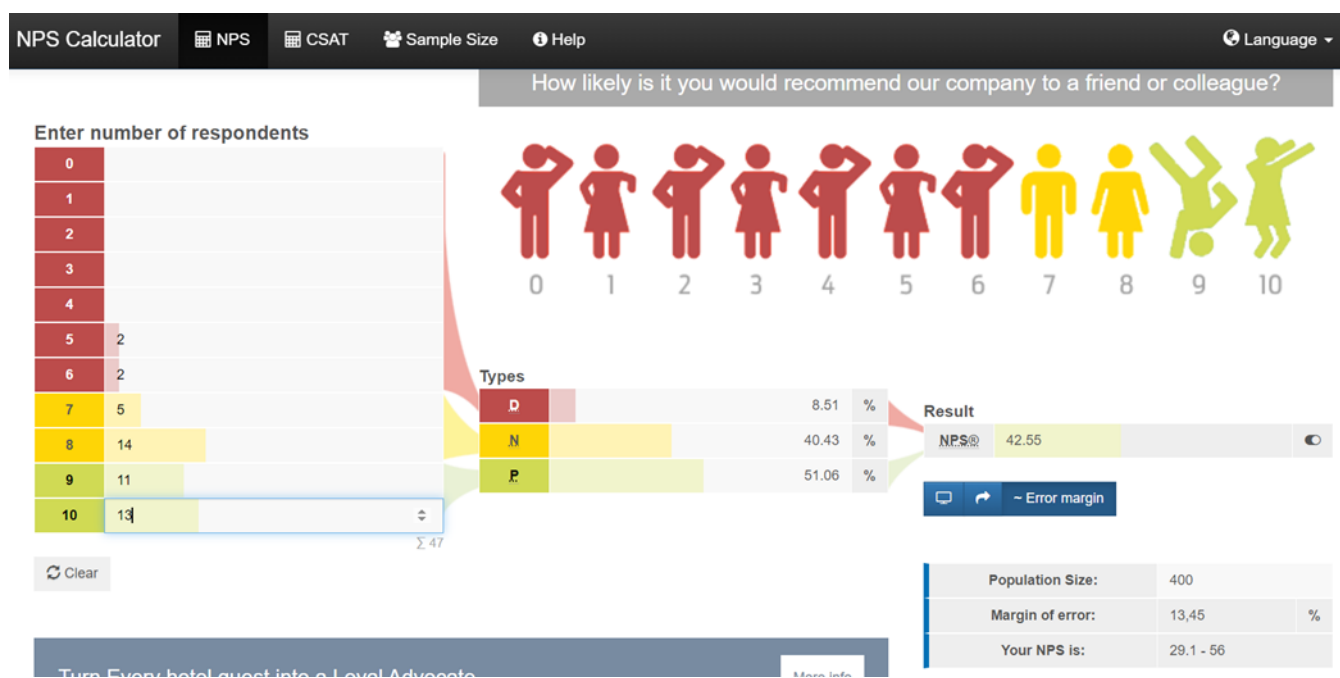
- Stara suorittaa kerran vuodessa kaikille asiakkaille ja muille sidosryhmien jäsenille asiakastyytyväisyyskyselyn. Näistä vastaajista eritellään selvässä asiakasroolissa olevat vastaajat, joilta kysytään "Kuinka todennäköistä on, että suosittelisit Staraa kollegoillesi?" asteikolla 1–10. Vastaajista 9 ja 10 antaneiden prosenttiosuudesta vähennetään 0-6 antaneiden prosenttiosuus, josta saadaan nettosuositeluindeksi. Mittari on hyvin yleisesti käytössä sekä Suomessa, että maailmalla (Net Promoter

Score, NPS nimellä) asiakassuhteiden vahvuuden mittaamisessa. Skaalana pidetään 0-20 tyydyttävä, 21-40 hyvä ja >41 erinomainen.

Toteutuminen:

Tavoite toteutui, nettosuosittelemuindeksi arvo oli 42,6. Tulos on vakiintunut viime vuosina erinomaiselle tasolle. Pienen vastaajamäärän takia tulokseen sisältyy kuitenkin epävarmuutta, arvioitu virhemarginaali on noin 13 %.

Nettosuosittelemuindeksi (NPS) pohjautuu Questback-kyselytyökalulla joulukuussa 2023 tehtyyn asiakaskyselyyn, josta on ote alla:

Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki

Henkilöstökyselyn avulla mitattu työnantajan suositteluindeksi paranee

Työnantajan suositteluindeksi Fiilari-henkilöstökyselyssä 2023 on >75,8 %.

- Vuonna 2023 tehtävän kaupunkiyhteisen Fiilari-henkilöstökyselyn tulos vastauksessa kysymykseen: Suositteletko nykyistä työnantajaasi ystävilleesi?

Toteutuminen:

Tavoite ei toteutunut, suositteluindeksi arvo oli 69,2 %. Staran vuoden 2023 työnantajan suositteluindeksi tavoitetaso jäi 69 %:iin, vaikka vuoden 2022 tasosta (63,6 %) pystyttiin tulosta aktiivisilla toimenpiteillä kohentamaan. Staran arvion mukaan tuloksen jäämiseen tavoiteltua matalammalle tasolla on kaksi pääasiallista syytä: Starassa käynnissä oleva muutostilanne sekä palkanmaksussa ilmenneet laajat ongelmat.

Staran työnantajan suositteluindeksi tavoitetaso (suosittelemuideoita > 75,8 %) vuodelle 2023 asetettiin Staran kehittämisen- ja tuottavuusohjelman mukaisen tavoitetason mukaisesti,

vaikka vuoden 2022 Kunta 10 henkilöstökyselyssä suositteluindeksintaso oli jäänyt matalaksi. Kehittämisen- ja tuottavuusohjelmaan määritelty tavoitetaso on ohjelmaa edeltäneiden kolmen henkilöstökyselyn (2016, 2018 ja 2020) tulosten keskiarvo ko. mittarista.

Suosittelu

↘ -6%

710/1191 on vastannut. Vastausprosentti 60%. Indikaattorin arvo: 69,2. Kouluarvosana: 8,1.

Kehittämisen- ja tuottavuusohjelma

Kaupunginhallitus päätti 16.11.2020 Helsingin kaupungin teknisten palvelujen palvelustrategisista linjauksista ja vuoden 2024 tavoitetilasta, jonka seurauksena Staran tuotantoon kohdistui supistamispainetta. Tavoitetilan saavuttamiseksi kaupunginhallitus kehotti Staraa valmistelevaan kehittämisen- ja tuottavuusohjelman. Kehittämisen- ja tuottavuusohjelman valmistelu alkoi Starassa vuoden 2021 alussa, ja sitä toteutetaan vuosina 2021–2024. Stara asetti kehittämisen- ja tuottavuusohjelmansa tavoitteet niin, että ne ohjaavat toimintaa kohti vuoden 2024 tavoitetilaa.

Henkilöstön suositteluindeksi oli Starassa ennen kehittämisen- ja tuottavuusohjelman käynnistymistä (v. 2020) tasolla 78,7 %. Muutostilanteissa on tyypillistä, että henkilöstö kokee epävarmuutta mm. oman työnsä jatkumisesta ja/tai muuttumisesta epätoivottuun suuntaan. Epävarmuus voi kanavoitua tyytymättömyytenä työnantajaa kohtaan. Kehittämisen- ja tuottavuusohjelmaan otettiin mukaan työnantajan suositteluun liittyvä tavoite, jolla pyrittiin siihen, että pitkäkestoisesta, isosta ja haastavasta muutostilanteesta huolimatta Stara pystyisi olemaan edelleen pidetty ja suositeltava työpaikka.

Starassa on panostettu muutoksen johtamiseen ja viestintään systemaattisesti. Koko organisaatiossa on tehty säännöllistä kehittämisen- ja tuottavuusohjelman seurantaakin johdoryhmissä kuin työyksikkökokouksissakin. Käsittelyjen tueksi ja yhdenmukaisen käsittelyn varmistamiseksi on esihenkilöillä ollut käytettävissä keskitetysti laadittua materiaalia. Myös toimitusjohtajan säännölliset tilannekatsausvideot sekä Staran henkilöstölehdessä Stadin rakentajan kautta välitetty informaatio, ovat olleet suunnattua koko henkilöstölle. Edustuksellisen yhteistoiminnan (henkilöstötoimikunta sekä osastojen tuloskokoukset) lisäksi, Starassa on järjestetty yhteistoimintafoorumia kautta mahdollisuus muutostilannetta koskevan tiedon jakamiseen ja avoimeen keskusteluun tuotannon esihenkilöille sekä henkilöstön edustajille. Kaupunkitekniikan ylläpidon osastolla, johon muutos eniten

vaikuttaa, järjestettiin kevään 2023 aikana johdon ja HR:n kanssa yhteistyössä kaikissa tukikohdissa esittelytilaisuudet tulevista aluemuutoksista.

Kattavalla viestinnällä on tavoiteltu ja saavutettu laajasti Staran henkilöstöä. Erilaisin viestinnän keinoin on onnistuttu kasvattamaan tietoisuutta kehittämis- ja tuottavuusohjelman etenemisestä ja vaikutuksista tuotantotoimintaan. Lisäksi esihenkilöille on järjestetty muutosjohtamisen valmennusta ja kollegaryhmiä.

Palkkavirheet

Palkanmaksun ongelmat ovat aiheuttaneet viimeisen parin vuoden aikana erilaisia ongelmia, epävarmuutta ja tyytymättömyyttä suurelle osalle kaupungin työntekijöistä. Mahdollista on, että palkanmaksussa ilmenneet ongelmat ovat vaikuttaneet työnantajan suositteluindeksiin kehitykseen kaikilla toimialoilla ja liikelaitoksissa. Fiilari 2023 tuloksista on nähtävissä, että henkilöstön suosittelu on laskenut lähes koko kaupungissa.

Staran henkilöstöä Sarastia-järjestelmästä johtuvat palkkavirheet ovat kohdanneet vuosina 2022 ja 2023 laajasti. Ongelmat ovat koskeneet etenkin tuntipalkkaista henkilöstöä, jota Staran työntekijöistä on suurin osa. Korjauksia virheellisiin palkkoihin on tehty lukuisia kertoja, kuitenkin niin, että suurimmat (yli 800 Staran työntekijää koskevat) korjaukset ovat päästy tekemään vasta joulukuun 2023 lopussa. Tällöin korjattiin mm. keväästä 2022 keskituntiansiolaskennasta puuttuneita palkkalajeja sekä liian pientä yleiskorotusprosenttia. Joulukuun 2023 laajasta korjauksesta huolimatta ongelmia on palkoissa edelleen. Tietyiltä osin havaittujen palkkavirheiden korjaukset ovat edelleen tammikuussa 2024 kesken ja niiden lopullinen ratkaiseminen menee keväälle. Palkanmaksuongelmien ratkaiseminen on ollut valitettavan hidasta. Staran johto ja henkilöstöyksikkö ovat työskennelleet tiiviisti kaupunginkanslian ja Talpan kanssa, jotta palkkavirheet saataisiin ratkaistua. Palkkavirheiden lopulliseen korjaamiseen ei ole kuitenkaan Staran ollut mahdollista vaikuttaa, vaan korjausten edellyttämät selvitykset on tullut tehdä Talpassa ja toimittaa edelleen Sarastia Oy:lle toteutusta varten. Palkanmaksun virheiden korjaaminen ja palkanmaksun vakauttaminen normaalitilanteeseen ovat välttämättömiä toimia henkilöstön luottamuksen palauttamiseksi.

Ehdotus tilikauden tuloksen käsittelystä

Helsingin kaupungin rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta esittää kaupunginhallitukselle, että tilikauden alijäämä – 3 538 748,91 euroa siirretään edellisten tilikausien yli- / alijäämiin.

Helsingissä 14.2.2024

ALLEKIRJOITUKSET

Timo Martiskainen, toimitusjohtaja

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista**LUETTELO KÄYTETYISTÄ****KIRJANPITOKIRJOISTA****Käytetyt kirjanpitokirjat, osakirjanpidot ja järjestelmät vuonna 2023:**

Kirjanpitokirjat	Järjestelmä	Säilytystapa
Päiväkirja	SAP-järjestelmä	SAP-järjestelmä
Pääkirja	SAP-järjestelmä	SAP-järjestelmä
Tase tileittäin	SAP-järjestelmä	SAP-järjestelmä
Alkava tase	SAP-järjestelmä	SAP-järjestelmä
Tilinpäätös	Sisältää tase-erittelyt	Sidottuna kirjana
Osakirjanpidot		
Ostoreskontra	SAP-järjestelmä	SAP-järjestelmä
Ostoreskontra	P2P järjestelmä	TASA-sähköinen arkistointi
Myyntireskontra	SAP-järjestelmä	SAP-järjestelmä
Palkat	Sarastia-järjestelmä	TASA-sähköinen arkistointi
Palkkiot	Sarastia-järjestelmä	TASA-sähköinen arkistointi
Maksuliikenne	BasWare-maksuliikenne	InvoiceReady
Henkilöstön kulunhallinta	Visma M2	TASA-sähköinen arkistointi
Kassat	Ceepos	InvoiceReady
Käyttöomaisuuskirjanpito	SAP-järjestelmä	SAP-järjestelmä